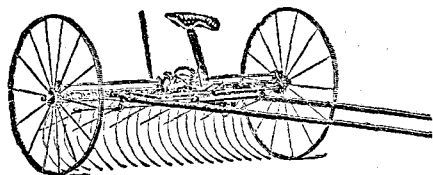

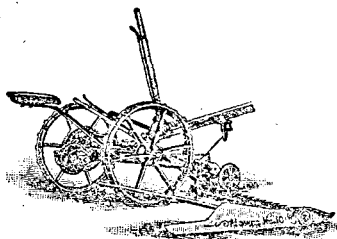
ERDÉLYI GAZDA

Legjobb és Legtökéletesebb

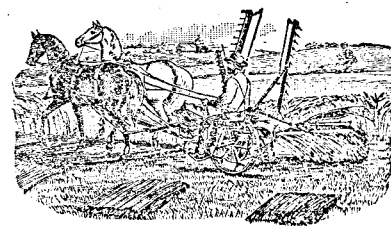
Fű- és Takarmány-kaszálók, teljesen acél Széna-gyűjtő és Tarló-gerehlyék, Marokrakó és Kévekötő
 ••••• Aratógépek, Világhírű eredeti amerikai Johnston-gyártmány •••••
Bächer Rudolf—Melichar Ferencz-nél Budapest, Nagymező-utca 68.

Vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

Kimerítő árjegyzéket készséggel küldünk.

1266

Eladó

egy alig használt

UMRÁTH-féle nagy
Szalma-kazalozó

(Elevator).

Értekezni lehet Lázár Mendel

Simonnal TORDA.

1593

Specialista sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legtökéletesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldali... 12 korond.
 Kétoldali... 24 korond.
 Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

műlábak és műkezek,
 amputáltak részére.

Műfűzők és egyenestartók
 ferdennöttek részére.

Járó- és támgépek
 comb-, térd- és bokaizületgyuladásnál stb.

Haskötők gyomorhaj, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen. Görcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvossebészeti műszergyáros Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

1452 (a főútszélendő Servita-rend zárdapalotájában)

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

Eladó

30 db. 4—5 éves és 36 db. 3 éves elsőrendű erdélyi magyar fajú

1584

TULÓK

Tischler Mór meleg-földvári gazdaságában

Értekezhetni: **KEPES MÓRNÁL**

Meleg-Földvár u. p. Búza, vasuti állomás: Budatelke.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál: 1511

Kalmár Vilmos,

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
 Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Alkalmi ajándékoknak

legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és fiuk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletű készítek. Vidéki rendelményt pontosan eszközlök, gyermekruha rendelménynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó átút küldök. Baba kolengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak.**

Szíves pártfogást kér

Stein S. és Társa,

Mátyás kir.-tér 2. sz.

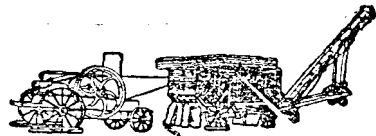
1905. január 1-től a tanáosház alatti helyiségben.

1434

1904. évi d.-sz.-mártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
 1903. évi besztérczei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KALLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás kitünő cséplésért

A jelenkor legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül könnyen kezelhetők. Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József úrnál Maros-Németi (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál Nagy-Enyed.
Gróf Mikos Kelemen úrnál Magyar-Csesztve.
Meskó Jakab úrnál Csikmádéfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olesó üzem!

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotorait malom- és iparüzemre, valamint

**Villamos Benzinlokomobil-
Cséplőkészleitei Kettős Tisztító-
szerkezettel.**

!!!Egyedül létező ujdonság!!!

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
Külön mezőgazdasági géposztály:
gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

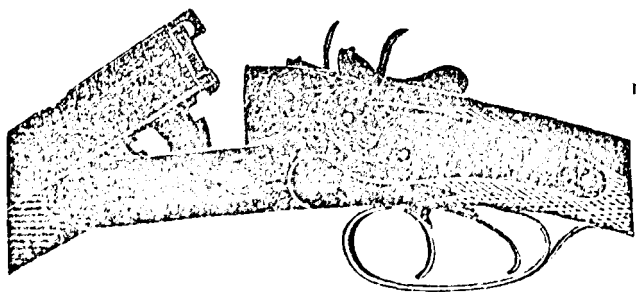
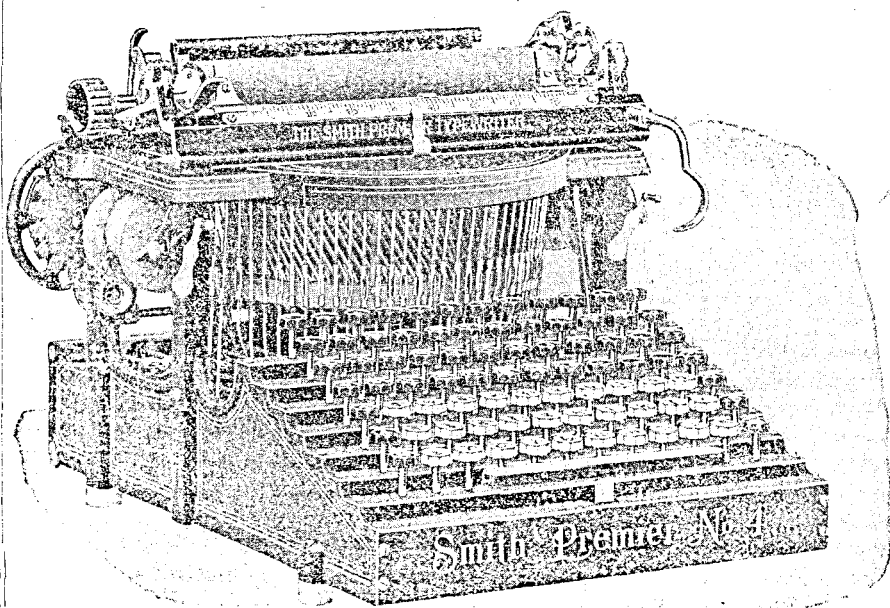
Központ:

Budapest, Andrassy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-3 — kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus sorét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Nagyr árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Péterpálnapi elmélkedés. <i>Éber Ernő.</i>	410
Az Erdélyi Kárpátok hegyi legelői, azok ápolása és kihasználása. <i>Gärtner Károly.</i>	410
A legelőválttatásának és az időjárásnak befolyása a tej mennyiségére és összetételére. <i>Dr. Ejury Lajos.</i>	411
A konyhakert kapálása. — <i>n.</i>	512
Tárca:	
A norvég paraszt <i>Dr. Sz.</i>	410
Kisebb szakközlemények:	
Háztartás:	
Gránátfáink. <i>Krenedits Odön</i>	412
A tojásról. <i>Dr. Cr.</i>	413
Egyleti élet:	
Fölhívás Kolozsvármegye gazdaközönségéhez.	
Vegyes közlemények.	414
Mírdetések	

Péterpálnapi elmélkedés.

Péterpálnapi hangulat lebeg most a magyar föld fölött. A képzelet a sárga gabonatengerek körül szárnyal, melyeket a nyári nap sugarai aranyba fűrésztlenek. A számítás a kalászkok tömörsége alapján értékeli, hogy milyen lesz egy esztendő élete. Az aratás munkája az ország nagy részén megindul és mikor az első kaszás isten nevében az első rendet vágja, akkor az ország figyelme, érdeklődése és szeretete körülöleli ezt az éltető földet. Péterpálnál kezdődik a magyar Thermidor: a munka és az aratás időszaka és egyben ünnepe.

És talán bocsánatot kellene kérnem e lap olvasóitól, hogy a gabonával borított magyar földről elterelem most figyelmeiket egy más ország földjére, amely szintén istenáldotta, amelyen szintén éltető erejű a napsugár, amely azonban mégis a gabonán kívül sok egyebet is terem és amelyen az életnek forrását mélyebbé és szélesebbé teszi a tudás és a munka. Ez az ország Franciaország.

Éppen most olvasok egy statisztikát arról, hogy a Páris—Lyon—Marseille vasúti társaság, melynek hálózata a legkülönbözőbb tájakat fogja be Algirtól és Tunistól, ahol egy évben két termés van, az Alpesekek jeges mezőig, ahol nincs növényi vegetáció: milyen mennyiségű friss főzeléket, gyümölcsöt szállít nemcsak Párisba, hanem Franciaország kevésbé napsütött északi vidékeire is, sőt a külföld piacainak is, melyek évről-évre több és több terményt vásárolnak Európa kertjéből, Franciaország délvidékéről.

Nézzük meg ezt a statisztikát: érdekes lehet az nekünk is. A következő mennyiségeket szállította csupán ez a társaság gyors-vonatokon:

Év	Friss gyümölcs métermázsá	Friss zöldség	Összesen
1901	360,000	200,000	500,000
1902	350,000	250,000	600,000
1903	300,000	290,000	590,000
1904	560,000	340,000	900,000

A szállított gyümölcs mennyisége 1903-ról 1904-re 260,000 métermázsával = 87%-kal nőtt és a következőképpen oszlott meg:

Őszi barack: 86000 mm.,
(ebből 70000 Párisba, 14000 külföldre)

Cseresznye: 66000 mm.,
(ebből 31000 Párisba, 32000 külföldre)
Szőlő: 40,000 mm.,
(ebből 8000 Párisba, 29000 külföldre)
Kajszinbarack: 29000 mm.,
(ebből 16000 Párisba, 12000 külföldre)
Eper: 23000 mm.,
(ebből 20000 Párisba, 3000 külföldre)
Körte: 15000 mm.,
(ebből 5000 Párisba, 9000 külföldre)
A zöldség és a főzelékfélék mennyiségét a következők alkotják:

<i>Paradicsom</i>	13000 mm.,	ebből 6500 Párisba
<i>Dinnye</i>	9000 " "	4300 "
<i>Articsóka</i>	9000 " "	7500 "
<i>Kel és kelvirág</i>	8000 " "	5500 "
<i>Zöldbab</i>	8000 " "	7000 "

Hogy ennek az óriási forgalomnak megfelelően a P.—L.—M. vasúttársaság a délvidékről Párisba a tehervonatoktól függetlenül naponként 6—10 élelmiszer-vonatot indít, melyeknek menetsebessége nem kevesebb, mint 60 kilométer óránként. Ezek a vonatok, melyek közvetlenül, vagy közvetve az összes nagyobb termelő helyeket érintik, olyan rendben indulnak, hogy torlódás nem lehet se az induláskor, se az érkezéskor.

Ennek a szervezetnek köszönhető, hogy Solliès Pont, Hyères, Toulon, Oullioles. stb. vidékeiről az élelmiszereket szállító vonatok este 6 órától éjjeli 12 óráig indulnak és másnap este Párisban vannak. A Marseille-től Párisba vezető 863 km. hosszú út az ezek a vonatok 22—24 óra alatt teszi meg. Avignon és Barbetane vidékéről, a termelés középpontjairól mindennap két csoportban indulnak a vonatok. Az első csoport vonatai délután 2—8 óra közt indulnak és másnap déltől délutáni 5 óráig érkeznek Párisba. A másik csoport reggeli 2 és 4 órakor hagyja el Avignont és ugyanazonnap este 8—11 órakor ér Párisba. Az Avignon—Párisi 743 kilométeres út tevő vonat tehát 18—20 óra alatt futja meg azt. Ezek a szállítmányok nem kizárólag Páris és a nagyobb francia városokat táplálják, hanem a külföldet is és nevezetesen Angliát évről-évre nagyobb mennyiségben, úgy, hogy 1904-ben volt olyan nap, mikor 61 waggon főzeléket és gyümölcsöt vittek oda. És a nemzeti termelésnek ezen nagyszerű

Jobb
és megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Manthner Ödön

cs. és kir. udvari

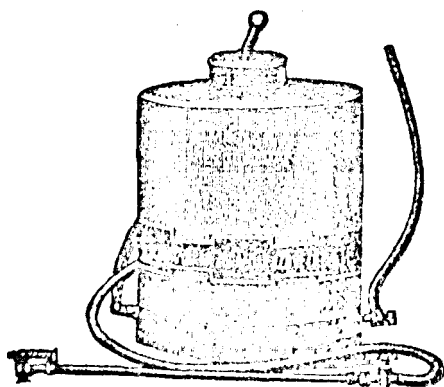
magkereskedése
Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

Ajánljuk szavatolás mellett a francia „ECLAIR” permetezőnek minden tekintetben hű másolatát a „MEZŐGAZDÁK” permetezőt, melyet védjegyük alatt ide haza gyártatunk. Ára: 34 K. és 28 K.

Továbbá I. rézgálicot, sublimált kénport, dr. Aschenbrand-féle bordoi és rézkénport, fehér hosszúszerű raffiaháncsot, 4 szer sodrott juttafonalat, venyigemetsző ollókat, szőlő és faajtó késeket, gummiszallagot, furott és hasított parafadugót a legjutányosabb áron. ● ● ●

Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 1006.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. sz. ● ● ●

füllendítésében nagy része van a délfranciaországi és északi vasúti társaságok munkájának is, mert ennek köszönhető, hogy Marseilleből és Avignonból 42 és 37 óra alatt érnek el a szállítmányok Londonba.

De nemcsak a gyorsaságot, hanem a vasúti kocsik berendezését illetőleg is nagy-szerű segítőtársa volt a P.—L.—M. vasúti társaság a termelőknek. A vasúti kocsikat úgy rendezték be, hogy megóvják a korai friss gyümölcsöt és főzeléket a meleg káros hatása alól. Ezen célból speciális, gyorsjárású, rendkívül szellős kocsikat készítettek, melyek kitűnően megfelelnek ennek a célnak. Jelenleg 1800 ilyen típusú kocsija van a társaságnak és ez a szám, mely még növekedőben van, bizonyítja azt az előnyt, melyet ezek az új kocsik a korai főzelék- és gyümölcsstermelőknek nyújtanak.

A szállítási tarifáknak folytonos mér-séklése az, amivel ez a forgalom folyton fokozható és ami a francia mezőgazdaságnak virágzására hat. És még más irányban is érezhető ezen vasúti társaság tevékenysége: kereskedelmi ügynökei folytonos érintkezésben vannak a termelőkkel, megösmertetik azokat az új piacokkal, az egyes piacoknak a minőség iránt való igényeivel, számolva a francia és a külföldi fogyasztók ízlésével.

Ünneplik-e a napsugaras Provence daltelt mezőin is Péter és Pál napját: igazán nem tudom. De ha ünneplik is, bizonyára vannak ott más ünnepek is: mikor a gyümölcs megéri, mikor a főzeléket kiszedik, mikor a szőlő tüzes gerezdjeit szürete-

lik. Mert ott nem egy lapra teszi föl a gazda egy esztendei élete sorsát. Ott is megrontja a szárazság a gabonát; de nem rontja meg a veteményt, mert megöntözik. A bőséges esőzés ott nemcsak a gabonának tesz jót, hanem óriási mértékben megnöveszti a gyümölcsös meg a zöldséges kertek jövedelmét. Ott is megérzik a gabona árának hanyatlását; de káptólják magukat a modern Babylonok kényes ízlésének kielégítésével. Mert tudás, számítás és szorgalom szervezi a francia gazda munkáját.

Eber Ernő.

Az erdélyi Kárpátok hegyi legelői, azok ápolása és kihasználása.

Ha mezőgazdaságunknak mai viszonyát nézzük, okvetetlenül arra a következtetésre kell jutnunk, hogy abban a fősúlyt az állattenyésztésre kell fektetnünk. Ez az irányzat úgyszólván magától fejlődött ki, mert minden gazda közvetlen tapasztalásból tanulta meg, hogy az okszerű állattenyésztésből nagyobb jövedelmet érhet el, mint például a gabonatermesztésből.

A természet és kedvező viszonyok (mivelt lakosság, szesz- sör és cukorgyárak, tej-szövetkezetek) Brassóvármegyében például csaknem az összes föltételeket megadják ahhoz, hogy okszerű állattenyésztést eredményesen lehessen üzni. Különösen azonban a déli Kárpátok pompás völgyei és hegyi legelői nyújtanak kitűnő alkalmat ahhoz, hogy ellen-álló, egészséges és fejlett állattenyésztést üzzenek ott. Az utolsó két évtizedben az állat s különösen a szarvasmarhatenyésztés igen nagy haladást is mutat itt. Az itt annyira kedvelt pinzgau marháknak — amely véleményem

szerint az egyetlen nyugateurópai kulturfajta, mely a mi viszonylag zord klímánk alatt jól kifejlődik és tenyészik — tömeges behozatala és tenyésztése által az állatállomány nemcsak tetemesen megnövekedett, hanem az állatoknak átlagértéke is csaknem megkétszereződött.

Egyik legelőrehaladottabb barcasági köz-ségünknek, *Höltövénynek*, statisztikáját hozom föl például. Ezen községben 15—20 évvel ezelőtt mintegy 500 tehén volt s azoknak átlag-értéke 100 korona. Ma* 1000 tehén, van ott 200 korona átlagértékkel; és ugyanilyen mértékben nőtt és javult meg a növendékállatok állománya is és ezenkívül évenként mintegy 1200 ökröt hizlalnak meg és visznek ki és az utolsó három évben 104 darab 1½—2 éves pinzgau tenyész bikát adtak el 400 korona átlagos árban. Az állatállomány ezen megnövekedése dacára sem lehet még szó túlterhelésről: az állatárak mindeddig emelkedő irány-zatúak és nem is olyan ritka esetek azok, hogy egy pár 3 éves pinzgau vagy kereszt-zett ökréért 6—700 koronát kaptak az el-adók.

Takarmányhiány azonban itt az utolsó években még közepesen aluli termés mellett sem volt. A tagosítás és az ezáltal keletkezett belterjesebb mezőgazdasági üzem, az ugar el-hagyása, a rendszeres váltógazdálkodás beho-zatala következtében a gabonatermesztés csök- kent, a takarmánytermesztés erősen emelke- dett, úgy, hogy ma már tekintélyes mennyi- ségű szénát exportálni is lehet.

Most azonban állattenyésztésünk további fejlődése előtt korlátok vannak már, amennyi- ben a rendelkezésünkre álló legelők már nem elégségesek és a növendékállatoknak egy nagy részét az istállóban kell fölnevelni, vagy leg- feljebb rövid időre és túltömött legelőkre lehet

* A cikk adatai az 1904. év elejére vonat-koznak. Szerk.

AZ „ERDELYI GAZDA“ TARCAJA.

Norvég parasztok.

Norvégiát a talaj megmunkálása, vagy inkább a főjöveldelmi források szerint három övre oszthatjuk fel, és pedig: 1. Szántóföld és erdőterület öve a délkeleti részeken, 2. állat-tenyésztési öv a fjeldekben, 3. halászföld a nyugati és északi partvidékeken.

A legtöbb szántóföld az ország délkeleti részén, ama háromszög alakú területen van, mely a Skienfjord, a Mjéto melletti Hamar és Frederikshald közé van beékelődve. E terület Norvégiának ugyan csak tizenketted része, mégis itt találjuk az összes szántóföldek felét és az ország lakosságának egyharmadát, noha a föld művelés alá vont része a legjobb számítás szerint is alig 6 százaléka a területnek, míg erdőre 54—60 % esik.

A partvidékeken gyakori az esőzés, mi-miatt a talajt alagsövezni kell, ezzel szem- ben a keleti rész völgyeit, melyek esőárnyék alá esnek, mesterségesen kell vízzel ellátni, miczélből gyakran órajársnyitávolságról kell odavezetni a vizet.

A XIX. század elejéig, míg Norvégia még dán fenhatóság alatt állott, Dánia ellátta az országot gabonával, de 1807-től fogva, midőn

a kikötőket angol hajók zárták el, kezdtek már Norvégiában is több gabonát termelni.

A földművelés újabb fellendülését az 1840. évtől számíthatjuk. A nálunk termelt gabonaneműeket ők is mind termelik, de különösen a burgonyát, miből mindig feltűnően bő termésük van.

A gabonatermés csak mintegy felét fe- dezi a szükségletnek, úgy, hogy az évi beho- zatal értéke kb. 42 millió korona. Csupán a déli kerületek tudják szükségleteiket fedezni s ezeknek még némi feleslegük is van.

A háziállatokat legutóbb 1891-ben vet- ték számba; állományuk az akkori adatok szerint: 151000 ló, 1 millió szarvasmarha, 1½ millió juh, 273000 kecske, 121000 sertés és északon 168000 iramszarvas. A lovak ki- csinyek, de kitartóak, a szarvasmarha is kis- fajta s a húsa kevés, ellenben a délvidéki juh sok húst és gyapút ad. Stavanger partvidé- ken s innen északra a szigeteken, fel egészen a Lofoti-csoportig, künn teletetik az állatokat, melyek legelve, részben pedig tengeri fűvel is táplálkozva, tartják fenn magukat.

A földművelők, birtokosok a hegyvidék lábáig húzódó lapályon laknak, de még azon- túl is, fel a messzi völgyek azon határáig, ahol már csak a gabona érik be. Ez az osz- tály a nép színe-java. Többnyire szép, erős emberek, mert gazdaságuk elég felesleget nyújt

arra, hogy jól táplálkozassanak, ha nem is oly nagy terjedelmű, hogy minden munka alól felmentené őket. Nem a piacz számára dolgoznak művelve földjeiket, épen csak élet- szükségüket akarják megteremteni, de még házaikat is maguk építik, maguk készítik gazdasági eszközeiket és minden egyebet, mi a ház és gazdaság körül szükséges, kivéve talán csak az ablaküveget, érc- és agyagedé- nyeket. Norvégiában őket tekintik a nép első osztályának. A kevés város lakossága csak tizenegyed része a népességnek, ezeknek is csak kis része mondható vagyonosnak s így számuk igen kevés ahoz, hogy a nép szoká- saira vagy gondolkozására befolyást gyako- rolhatnának.

Minden birtok három területből áll. Az első a *belső terület*, mely a lakás közelében elterülő azon földeket foglalja magában, me- lyeken a gabonát és jobbféle takarmányt ter- melik. Második rész a *mark*, az a távolabbi terület, mely legeltetésre szolgál. Időnként művelés alá vonják ugyan e területet is, szánt- ják és bevetik, de ha kimerül, újból hagyják befüvesedni. Azon idő alatt, míg a marhákat a hegységben legeltetik, a markról kevés szé- nát is takaríthatnak be. Itt területnek el a gazdasághoz tartozó munkások földjei is, me- lyek azonban többnyire csak félig-meddig vannak irtva, amennyiben a markot cserjék

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

csak kihajtani. Pedig a növendékmarhának a köztenyésztésben megfelelő legelőjárás nélkül való fölnevelése lehetetlenség. Ezen kedvezőtlen körülménynek hatása azonban már a mi tenyésztésünkben is észlelhető. Az ilyen, az istállóban fölnevelt állatok a test tömegét illetőleg jól fejlődtek; de a csontalakulás már sokkal finomabb, az állatok elpuhultak, fertőző és egyéb betegségek iránt fogékonyabbak, különösen pedig megcsappant ellenálló-képességük következtében a pusztító gümőkórnak erősebben ki vannak téve. Az így nevelt, de különösen a hegyvidéki és tehát a pinzgau marha is degenerálódik, amennyiben a kellő mozgás hiányában a mellkas és a tüdő rosszabbul fejlődik: szűkmellűség áll elő, az állatok csipőben is keskenyebbek lesznek és megszükül a medence is. A kellő mozgás nélkül a lábak is gyengén fejlődnek és hibás lábállások jelentkeznek majd.

Ha tehát állattenyésztésünknek további fejlődését akarjuk lehetővé tenni, figyelmünket mindenekelőtt arra kell irányítani, hogy legelőket és különösen hegyilegőket szerezzünk. Mert ez az a pont, melytől állattenyésztésünk további fejlődése függ.

Mint fönnebb említettem: a természet állattenyésztésünk fejlődésének nagyon kedvező viszonyokat ad a déli Kárpátok pompás völgyeiben és hegyi legelőiben, amelyek Brassó-, Csik-, Háromszék- és Fogaraszvármegyében vannak; csak hogy azokat valóban és okszerűen is kell kihasználni. Alkalmam volt Brassóvármegye összes hegyilegőit és a szomszédos vármegyék hegyilegőinek egy részét szemügyre venni és azon meggyőződésre jöttem, hogy azokban nagy töké rejlik még és csak arra vár, hogy föl is használják.

Hegyvidékeink csaknem egész füves területeit a legkezdetlegesebb módon használják ki és rendszeres ápolásukról szó sincs. A leg-hozzáférhetősebb helyeken nagy fáradsággal készítik el a szénát és azt azután gyak-

ran nyaktörő, úgynevezett úton 20-25 kilométernyi távolságban levő községekbe szállítják, még pedig úgy, hogy a rossz úton alig lehet a szekérre 3-4 métermázsánál többet fölrakni. Eltekintve attól, hogy az ilyen sok munka és idővesztés árán készített széna nem sok hasznot juttathat, ezek a hegyi rétek még mind rosszabbodnak is, mert senkinek se jut eszébe, de a legtöbb esetben lehetetlen is, hogy azokat megrágyazzák: már pedig ha a legnagyobb garmadából is folyton csak elveszünk, de hozzá nem adunk, végtére csak elfogy az.

Mindezek a bajok enyhülnének, vagy talán meg is szűnnének, ha ezeket a hegyi réteket és legelőket rendszeres legelőgazdálkodás útján használnák ki, azokat a legelő állatok megrágyáznák és megjavítanák. A hegyi patakok szabályozására is úgyszólván semmi gondot nem fordítottak ez ideig; a völgyaljnak szénanyerésre alkalmas területei kavicsföldröket képeznek és semmire se használhatók.

Pedig hegyiréteink és legelőink nem is nagy költséggel olyan jó alpesi legelőkké változtathatók, melyek magas színvonalú állattenyésztésnek a legjobb alapot adnák, amelyek alkalmas nyílnek erős, egészséges és ellenállóképes állatok tenyésztésére. A pinzgau marhával itt nemcsak olyan eredményeket tudnánk elérni, mint annak hazájában, hanem azáltal, hogy jobb takarmányozási viszonyaink vannak — különösen télen — az még jobban kifejlődnek itt, úgy, hogy tisztafajú, jól alapozott, egészséges és ellenállóképes pinzgau marhának tenyésztési középpontját alkothatnók meg, ahonnan aztán mindenfelé lehetne exportálni. Hogy pedig mit jelent ez, ha 2 éves üszökért 300 korona átlagért lehet elérni, azt minden tenyésztő kiszámíthatja magának. Hogy ennek föltétele az egyébként is okszerű tenyésztés, az természetes. A föfeltétel azonban a pinzgau marha tenyésztésénél mégis csak a hegyi

legelő, mert ez a marha természetétől fogva hegyi marha és ha azt síkföldön nevelik föl, már kevés generáció múlva elveszti a hegyi marha jellegét. Azáltal, hogy a növendékmarha folyton tiszta hegyilegőben él és a kapaszkodásnál a tüdő erős munkát végez, a mellkas kitágul, a tüdő nagy és erős lesz; azáltal pedig, hogy a hegyen való legelésnél a test fősúlya a hátsórészen nyugszik, ez széles és hatalmas lesz és ezáltal az állatok a hegyimarha jellegét megkapják.

(Folytatjuk.)

Gärtner Károly,
m. kir. állatorvos.

A legelő változtatásának és az időjárásnak befolyása a tej mennyiségére és összetételére.

Általában ismeretes, hogy egy tehénnél a napi tejhozam valamint a tejnek összetétele igen nagy különbségeket szokott mutatni. Valamely tehénnél a tejhozamban és annak összetételében nemcsak napi ingadozást észlelünk, hanem ha egy és ugyanazon napon vizsgáljuk a reggeli, déli és estéli tejet, még akkor is lényeges különbségeket tapasztalunk nemcsak a hozamban, hanem az összetételben is.

Például, hogy a tejek zsirtartalma is mennyire változik egy és ugyanazon nap alatt? Arról magam is meggyőződtem, mert ez irányban 1903 és 1904 évek folyamán 1700 vizsgálatot hajtottam végre. Vizsgálat anyagául gazdasági tanintézetünk tehenészetének tejeit használtam fel. A vizsgálatok során azt találtam, hogy általában a reggeli tejek zsirban a legszegényebbek, csak a leg-ritkább esetekben fordult elő az, hogy a reggeli tej zsirosabb volt a délinél vagy estelinél, de ez eltérés ilyen esetben aig tett ki pár tized %-ot, pl. reggel 3.8%, zsirtartalma volt, az esteli pedig — 3.2%-ot tartalmazott.

és helylyel-közel nagyterjedelmű erdősávok borítják. A marktól gyakran el van különítve egy kevésbé termékeny terület, a *külsőmark*, mi kecskéik és fiatal szarvasmarhák legeltetésére szolgál. Harmadik szakasz a *säter*, egy legelő a hegyek között, gyakran 4-5 mértföldnyire a gazdaságtól, hol a csorda 3-4 nyári hónapot tölt a fejőcseléd és kedvesének gondjai alatt. A hegyi legelőn felállított kunyhó (*Säterboe*) maradandóan van építve, jöllehet csak ideiglenes tartózkodásra szolgál és — hasonlóan a svájci Alpok ilyenmű épületeihez — el van látva a tejkészítéshez szükséges összes berendezésekkel. E säterek többnyire folyó vagy tó partján fekszenek a hegységben s a hegyi nép hol pisztrángfogással, hol eprezéssel jól elszórakozik, sajtot, vajot készítenek uraik számára s így valóban igen kellemesen töltik a nyarat. Többnyire van mocsár is a közelben, honnan kevés sást kaszálnak és gyűjtnek össze, hogy télen szánkón hazavigyék.

A norvég földbirtokos háztartása a maga ódonszerűségében vonzó és festői. A család lakószobája szinte emlékeztet valamely, Erzsébet királynő korába beillő, angol uriházra. A padló be van hintve illatos, friss zöld tűlevelekkel s a szobában minden tiszta és ragyogó; itt a sarokban egy nyolcnaponként lejáró fali óra, amott egy pohárszék s köröskörül padok és egyenes támlájú faszékek, melyek hagyományos elhelyezésében és finom, söt művészi kivitelében kedvesen olvad össze ódon szokás és modern ízlés. Egyik sarokban

gyapjút fésülnek, 2-3 fonókerék duruzsol a kályha mellett, honnan — ó-frank jellegű munkáját abbagyva — kezében gitárral, időnként az ablakhoz lép egy leány, hogy énekével kísérelje játékát — vagy nővérel simán végigkeringőzik a padlón, mintegy bizonyítja, hogy az új idők igényeiben époly járatos, mint az egyszerűbb foglalatosságokban.

E szoba rendszerint tágas, a ház egész szélességében terül el, két oldalán ablakokkal, egyik végében van az ebédlő asztal, melyen a reggelit találják. Reggelihez nem szokás leülni, többnyire vajas kenyéret, füstölt húst, kolbászt és szárított halat szolgálnak fel, mihez a férfiak szeszes italokat is fogyasztanak. A sört a családi kehelyből isszák. Mialatt a férfiak reggeliközben járkálnak és társalognak, a háziasszony teendői után jár s a szobába szolgálók lépnek az esetleges parancsok fogadása végett. A szomszédok be-benéznek, hogy újdonságokat meséljenek vagy halljanak, a gyermekek tanulják a kátét vagy a szoba szamukra meghatározott sarkán játszanak a napsugárban és mindez minden láрма és zürzavar nélkül oly élénk kép, minden oly rendes és tiszta s a családtagok egymásközti viselkedése oly barátságos és illedelmes, hogy az utazó, ki a norvégok otthonát meg akarja ismerni, nagyon kellemesen tölti el körükben az erre szánt órát.

Más a hegyi parasztok élete. Ezek állattenyésztésből, vagy favágásból élnek, ha a fát fűrészmalmokhoz tudják tutajoztatni, fa-

munkából, vagy vadhús eladásából, melyet télen át megfagyasztva piacra visznek. A hó késő tavasszal olvad és a magas tájakon sűrű erdőségek és mocsarak tisztásain, hol e hegyi lakók laknak, többnyire megfagy a gabona, mielőtt a kalászok kifejlődtek volna. A hegyi tavak pisztrángjai sózva és szárítva, jelentékeny téli táplálékát képezik e szegény embereknek. Küzdelmes életet folytatnak s erőteljesebbek és tevékenyebbek, mint a szántóföldvidék lakói. A tél nekik nem a nyugalom és élvezetek ideje, hordaniok kell a levágott fát a mocsarakból és magas füvekkel benőtt hegyi völgyekből, melyek lovak által mindaddig járhatatlanok, míg a hótakaró minden akadályt át nem hidal. Csak ez időszakban tudják a mély erdőkben vágott fákat ledöntött törzseken és kösziklákon át a folyóhoz vontatni, melyen a kedvező idő beálltával mélyebben fekvő vidékekre eresztik le.

E hegyi lakók a legnyersebb, de legérdekesebb lakói Norvégiának. Viseletük, erkölcsük, szokásaik és erős testalkatuk emlékeztet rég letűnt korok embereire. Majdnem minden kerületnek és minden völgynek megvan a maga jellegzetessége viseletben és nyelvben sőt jellemében is, házasságok pedig akár szomszédvölgybeliekkel, akár alacsonyabban fekvő vidék lakóival ritkán fordulnak elő. Mondják, hogy e távoli völgyekben vannak családok, melyek eredetüket Széphajú Harald-ig tudják visszavezetni.

Dr. Sz.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágghuzat szakaszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A déli és esteli tejek sokkal zsirűsabbak a reggelinél s néha a különbségek igen nagyok például igen sok esetben a reggeli tej 1-5% zsirt tartalmazott, s ugyanazon tehén tejének zsirtartalma estére, illetőleg már délre 5-0% -ra emelkedett. A déli és az esteli tejek zsirtartalomra nézve már alig alig különböznek.

A megejtett vizsgálatokból kitűnt, hogy a tejek zsirtartalma átlag az egész évben volt:

reggel 2-9%
délben 4-0 „
este 4-0 „

Amint az előzőkben már említve volt, egy tehénnél a napi tejhozam és annak összetétele tág határok között ingadozik. Sokkal csekélyebb ingadozást észlelünk azonban akkor, ha egy egész tehén-csorda napi tejét összekeverjük és ezt vizsgáljuk meg. Minél kisebb a tehén-csorda, annál nagyobb az említett ingadozás, mivel ezen esetben az egyes állatok egyénisége jobban érvényesül.

A szobanforgó ingadozásnak igen különböző okai lehetnek, azonban nem csalódunk, ha azt tételezzük fel, hogy a főokok az időjárási viszonyok valamint a legeltetéssel járó takarmány változásban keresendők. Jóllehet, ezen körülményeket a gazdák a lehető leggyakrabban megfigyelik, de ezeknek befolyását kísérletekkel ez ideig behatóan nem tanulmányozták.

Legujabban ezen témának is akadt egy lelkes munkása Oldenburgban Kirsten Arthur, a ki behatóan tanulmányozta, hogy a napi tejhozam, valamint összetétele minő összefüggésben van a fent megnevezett tényezőkkel?

Kirstennek tanulmányi illetőleg kísérleti célból 20 tehén állott rendelkezésére. Ezen kísérleti tehének február, március illetőleg áprilisban leborjáltak. Valamennyi állatot egyformán kezelték és takarmányozták, egyszerre hajtották ki őket a legelőre s legelőváltotatáskor is egyszerre hajtották az új parcellára. Valamennyit ugyanazon időben és ugyanazon módon fejték. Hogy az időjárás és legelőváltotatás befolyását helyesen ítélhessék meg, minden más közreműködő tényezőben is, amennyire csak lehetett, betartották az egyenlőséget.

A kísérletezést július végén kezdték és szeptember végén fejezték be.

A tehéneket mindig kis területen legeltették s ha ezt lelegették (tartós esőzések alkalmával előbb is) egy újabb táblára hajtották őket. Ezt így folytatták tovább, míg nem a váltásnál ismét az első parcellára került a sor. A tehéneket naponta kétszer fejték, még pedig reggel 5 és délután 3 órakor.

A csorda tejét minden fejés után megmérték liter számra, de ezenkívül súlyát is meghatározták, azután meghatározták összetételére nézve. Az esti tejet összeöntötték az előtte való reggeli tejjel, s mennyiségét megállapították.

Az időjárási viszonyokat egy a közelben levő meteorológiai állomás összehasonlítás által ellenőrizte. Csaknem az egész kísérletezés alatt tartós esőzés uralkodott.

A kísérletekről vezetett naplóban feljegyezték minden alkalommal a legelő nagyságát, a tej térfogat és súlymennyiségét, faj-súlyát, zsirtartalmát, az összes és a zsirmentes száraz anyagot. Az eredményeket végül

táblázatokba állították és grafikailag is ábrázolták.

Kirsten kísérleteinek eredményét a következőkben lehet összefoglalni:

1. a legelőváltotatás rendszerint a tejhozamnak hirtelen emelkedését vonja maga után. Ennek alapja abban keresendő, hogy legelőváltotatásnál a takarmányfelvétel is hirtelen emelkedik,

2. a tejhozam csakhamar visszaesik, de ezen visszaesés fokozatosabban történik, mint az emelkedés. A tejmennyiség apadását a takarmány fogyása és az állatok nagyobb mozgása okozzák,

3. a tej összetételére a legelőváltotatásával beállott takarmányváltozás nincsen befolyással,

4. a két kísérleti hónap alatt a csorda tejhozama jelentékenyen csökkent. Ezen tulajdosság csökkenés a folytonos rossz időjárásra vezethető vissza, amely az állatok egészségi állapotára kedvezőtlen befolyást gyakorolt,

5. a tej összetételében is jelentékeny ingadozás észleltetett. Legnagyobb volt az eltérés a zsirtartalomban, míg ellenben a zsirmentes száraz anyag mennyisége meglehetősen állandó volt. Az összes száraz anyag a zsirhoz hasonlóan megközelítőleg egyenlő nagy ingadozást mutatott.

A tej visszatartásának oka elsősorban az állatok nyugtalanságában keresendő, amit részben a legelőváltotatás, részben az abnormis időjárás hoz magával; — másodsorban pedig az ilyen külső befolyások által előidézett rendetlen táplálkozás,

6. a megejtett vizsgálatok azt mutatják, hogy az olyan tejjgazdaságokban, ahol a tejet zsirtartalom után becsülik meg, különösen legeltetésnél, lehetőleg gyakran kell próbát venni

7. legeltetésnél legjobb istállópróbát venni, mert az ilyen mintából ítéltetjük meg leghelyesebben a tejek zsirmentes szárazanyag tartalmát. Az istállópróbánál az időjárásnak és a legelőváltotatásnak külső befolyásai mindenestire figyelembe veendőek.

Dr. Ejury Lajos.

A konyhakert kapálása.

Igen sok gazda, ha ki-ki tekint kapás-növényei közé, megnyugodva tér vissza, hogy nem kell még kapáltatnia, mert alig van gaz a sorok között.

Nos, ez igen téves nézet; mert nem azért kapálunk, hogy a gazt irtsuk, — ez csak mellékcél — hanem azért, hogy a talajt meglazítsuk, mert különben nem járja levegő, másrészt pedig, mivel a kapálás által a föld felső rétegére rászabadítjuk a kéreg alatt megfűledt nedvességet.

Ha nem kapálunk, akkor hiába trágyázunk, mivel a trágya csak elmállásakor kezdi meg igazi működését, már pedig elmállását csak a levegő eszközölheti s ha azt elzárjuk tőle, akkor változatlanul marad meg a talajban.

A veteményes kertben, ahol gyakrabban öntözünk, az öntözés által a talaj felülete összeáll és áthatatlan bórreteget képez rajta, amely egyebek között a növényzetet növekedésében is nagyon hátráltatja.

Ha ez a száraz felső réteg kapálás által

fellazul, akkor nemcsak levegő hatolhat a talajba, hanem harmat is; de másrészt a kigőzölgésnek is szabad folyást engedünk s a mélyebb talaj páráinak, a melyek a felszabadult réteken azonnal feltörnek s a felületet nedvesen tartják.

Hogy hányszor kapáljunk, azt éppen olyan kevéssé lehet meghatározni, mint azt, hogy mikor kapáljunk. Ez függ a talajtól, az időjárástól, no meg igen nagy mértékben az öntözés mennyiségétől is.

A talaj halmazállapota lehet könnyű és nehéz; ha könnyű, minden esetre kevesebb kapálásra szorul, ilyen például a homokos talaj; de annál több kapálást igényel az agyagos.

Ha nagyon forró időjárás van, akkor tanácsos többször kapálnunk, mert a kapálás ilyenkor többet segít, mint a hiányos öntözés, amely legfejebb előmozdítja a felület behártyosodását.

Ugyanezért nagyon tanácsos többszöri öntözés után azonnal kapálni, mert az öntözésnek is csak így lesz igazi, megkívánt hatása.

A nép azt tartja, hogy bárcsak már esnék az eső, hogy kapálni lehetne; de nem tudja, miszerint ez a hagyomány nem onnan ered, mert eső után könnyebb kapálni, puhább lévén a föld, — hanem igenis, kapálunk azért, mert esett az eső.

Tessék próbát tenni két szomszédos ágygal a veteményes kertben, amely ágyakban egyidőben ültettünk egy fajta salátát. Az egyik ágyat öntözzük naponta reggel, este, a másikat ne öntözzük soha, hanem minden másnap a kerti kis kapával kapáljuk meg. Bámulva fogjuk tapasztalni, hogy a kapált saláta mennyire elhagyja az öntözöttet.

Ugyanezért a gyomlálást is jobb többszörös egymásutánban eszközölnünk, mint akkor, a midőn már sok gaz összegyűlt, mert a gyomlálás is fölér egy-egy fiakapálással, mivel ott, ahol a gazt kitéptük, egyszersmint fel is lazítottuk a talajt.

Veteményes kertben legalkalmasabb eszköz a kapáláshoz a kis, szarvas kapa, amelynek kapája zöldségműveknél elég mélyen lazítja a földet s szarvaival a hantokat is széttörhetjük és a gazt is sikeresen irtathatjuk, különösen a tarackot és csalánt, amelyeknek gyökerei a földben szétágaznak s a kis kapa szarvaival akadhatunk rájuk legkönnyebben.

Különösen nagy szárazság idején ne mulasszuk el a kis kapával a veteményes sorai között a talajt igen szorgalmasan fellazítani.

Természetesen ügyelnünk kell, hogy a gyökereket a kapálásnál meg ne sértsük s azért ne használjuk veteményes kertben a nagy kapát, az burgonyához, tengerihez való, a töltőgető kapa pedig töltőgetéshez.

— n

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

Háztartás.

Gránátfáink.

Udvaraink egyik legszebb díszét a gránátfák képezik, azonban iparkodnunk kell, hogy magunk neveljük azokat, mert a meglevők, a melyek apáról-fiura maradtak, rendszerint néha-néha gondatlan kezekben mentek

1465

HALDEK

magnagykereskedése, József Főherceg ő császári és királyi Fensége udvari szállítója,

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 9. SZ.

Ajánl
kiváló minő-
ségben jutányos ár
mellett

mustár,
tarlórépa,
hajdina,
muhar,
spergula
Lóbabót, paprikakö-
lest, fehér kölest, stb.

át vagy alapjában rosszul lettek nevelve s ennek legelső következménye az, hogy növényük és koronájuk oly rendetlen, miként szemünket bántja, valahányszor rátekintünk. Mert nem igaz az, hogy gránátfa a természetnél fogva növekszik rendetlenül; csak olyan az, mint a gyümölcsfa vagy rózsafa, amelynek mindenkor olyan lesz a koronája, amilyenek azt fiatal korában, gondos visszametszés által neveljük.

Azért tenyészük gránátfaikat magunk s a formátlan öreg példányokat bátran adjuk vagy ajándékozunk el, mert azok már csak helyet foglalnak, de ritkán hozhatók helyre.

A szaporítás leghelyesebb módja fiatal gyökér hajtásokról szaporítani, mert így érünk leghamarább és legbiztosabban célra.

A megeredt fák azután kellő gondozásban részesítendőek s különösen ügyeljünk arra, hogy virágait ne szedjék hozzánk tartozói vagy a cselédség oktan módon, mert leginkább ezen az úton teszik tönkre a fának koronáját, illetve annak szép alakját. Gránátvirágot egyáltalán soha nem kell a fájával együtt szedni, hanem legfeljebb, ha már éppen akar valaki a gomblyukába tűzni egyet-egyet, vegye azt le úgy, hogy csak egyedül a virág maradjon kezében és keresen hozzá másféle zöldet.

Tavasszal, midőn a fákat kihozzuk a kamrából vagy pincéből, ahol teleltek, meg kell néznünk vajjon edényük elég nagy-e még gyökérzetük számára. Ezt úgy láthatjuk meg, ha kiverjük edényéről a fát. De mivel nagy fáknál ez az eljárás igen nehézkes lenne, tehát inkább megöntözzük a fák földjét erősen s mikor az teljesen átmedvedett, akkor az edény oldala mellett egy hosszú késsel leszúrunk úgy, hogy egy jó darab földet kiemelhessünk s a támadt nyíláson még egyszer leszúrunk a késsel s egyet kanyarítva vele, — egészen a fenékgig hatolva — ismét kiemelünk egy darab földet. Ha azt látjuk, hogy a kiemelt föld sok hajszálgyökeret tartalmaz, úgy ez annak a jele, miszerint a fakvetlen átültetésre szorul.

Bármilyen edénybe ültessük is át a fát, mindig ügyet vessünk arra, hogy annak az edénynek két ellentétes oldalán két-két erős kamós füle legyen, úgy hogy bármikor egy-egy fát át kell helyeznünk, két rudat dugva fülei alá, két ember kényelmesen, szabadon felemelhesse s úgy vihesse tovább, mert valóságos vandalizmus az, amikor ilyen nagyobb fajta növényt, fületlen, nagy edényben hurcolnak ide-oda és össze-vissza zúzzák-török annak ágait.

Az átültetéshez futóhomok és agyagkeverékkel ellátott komposzt földet használjunk, ügyelvén arra, hogy az edény fenekére mielőtt abba földet tennénk, salakot és faszénhintünk, hogy így egy részt a víz könnyű lefolyását biztosítsuk, másrészt pedig rothadástól óvjuk úgy az edényt, mint a legmélyebben fekvő gyökereket. Én e célból egyáltalán minden cserép fenekére faszén szektam tenni, mielőtt abba virágot ültetnék s eljárásom nagyon jónak bizonyult.

A gránátfaikat úgy helyezzük el, hogy azok lehetőleg sok napsugarat élvezhessenek s iparkodjunk azon, hogy rendszeres öntözés által mindig egyenletesen nedves legyen a földjük.

Természetes azonban, hogy a napsugár nem járja körös-körül a gránátfaikat, ha csak nem az udvar közepén áll egymagában, hanem rendszerint csak egyik oldalát éri, mi által, ha folyton egy és ugyanazon állásban hagynók meg, akkor észre egyoldalossá lenne

s ezenfelül a törzse is, mint egész koronája, meghajolna a nap felé. Ugyanezen okból a gránátfaikat éppen úgy, mint minden más cserépvirágot forgatnunk kell; de ebben a forgatásban is bizonyos módszert kövessünk s cserép-növényeinknek cserepét vagy más egyéb edényét jelöljük meg egy vonással s minden cserepünk, mely egy-egy táblán áll, mindig egyformán álljon vagyis egy és ugyanazon irány felé álljon rajtuk a jelvonás. Legjobb, ha minden négy nap után fordítunk egy-egy kis darabot a cserepeken, úgy hogy legalább nyolcszor fordítsunk apránként rajtuk, míg egy teljes fordulatot elérnek. Ha ez megtörtént, akkor újra kezdjük négy-négy naponként a forgatást, de most már ellenkező irányban. Ezt a legtöbb kertészember elhanyagolja s azért képtelen egyenes növéssé és teljesen rendes virágot produkálni.

Ha egy virágot sokáig egy oldalon hagyunk s azután fordítjuk meg, akkor az fejlődésében jó ideig visszamarad, mert erejének legnagyobb részét arra fecsérelti el, hogy mindenestől amarra az oldalra hajoljon át s azt hozza helyre, ezalatt azonban emezt az oldalt hanyagolja el. De ha lassanként, mindig forgatjuk a virágot, akkor az egészen egyenletesen fejlődik s nem ér rá a legcsekélyebb törzsféjlődésre sem, amelyet elpazarolt erő árán kelljen helyre hoznia.

Egy egész fordulat után pedig azért kell az új fordulat visszatelé kezdenünk, mert ha mindig egy oldalra forgatnók a virágot, akkor annak növése idővel egészen csavaralakúvá válnék lombozata és ágazatában.

A gránátfaikat is ezen szabályok szerint forgassuk, ha szép alakját meg akarjuk őrizni.

Az öntözésre legalább hetenkint egyszer tyúktrágyát használjunk, amely úgy készül, hogy körülbelül egy hektóliter vízbe, mintegy öt kilogramm nedves, vagy három kilogramm zúzott tyúktrágyát dobunk s állva hagyjuk rajta vagy nyolc napig, persze fődött edényben, nehogy vízünk róla elpárologjon. Ez az öntözés mindenféle cserépvirágnak nagy hasznára van, de csak mértékletesen nyujtva, mert különben többet árt, mint használ. A gránátfánál különösen bő virágzást idéz elő.

Szeptembertől kezdve, a midőn a fiatal hajtások már teljesen ki vannak fejlődve, a gránátfának kevesebb vizet kell adnunk s míg addig reggel és este öntöztük, most csak este, naplemente után kap vizet, úgy hogy fiatal hajtásai este felé már rendszerint lekönyulnak. Ezt az eljárást heteken keresztül (3 hétig) ismételjük, ügyelvén azonban arra, hogy a fák földje azért teljesen soha ki ne száradjon. Ha ilyenkor esős idő áll be, akkor nem szabad a fákat az esőn hagyni.

Igaz, hogy így a levelek fáinkon sárgulni kezdenek s egy részük időnek előtte le is hull, de ez nem tesz semmit, mert ez a kis sanyargatás a nyitja annak, hogy a gránátfaikat a következő évben csodásan bő virágtermést hozzanak.

Ha az időjárás hűvösre fordul és a hőmérséklet 0 fokra száll, akkor a gránátfaikat beteleljük fagymentes kamrába, istállóba vagy pincébe, mert a világosság hiánya nem árt nekik. Azonban mindenesetre olyan helyre tegyük őket, ahol a hőmérséklet nem emelkedik 4-5 R. fokon felül, mert különben idő előtt kihajtanak. Inkább hidegebb legyen telelő helyükön, mert egy-két fok hideget elviselnek. Úgyancsak a korai ki nem hajtás okáért, öntöznünk is csak akkor szabad fáinkat télen, ha azoknak földje tulságosan kiszáradt.

Három gránátfam egy télen az irodám

mellett lévő teljesen sötét nyomtatványtárban telelt, ahol irodaszolgám szorgalmasan öntözte s gondoskodott arról is, hogy ott nagyon hideg ne legyen. Mire a dolgot észrevettem, január eleje volt s a három fán annyi volt a virág, amennyi ágaira fért, úgy hogy csodájára járt a félváros, de levél egy sem volt rajta, a levéldiszt tavasszal hozta meg, de virágot egyet sem.

Krenedits ödn.

+ **A tojásról.** A tojást a legrégebb idők óta méltán értékes tápanyagnak tartják, bár nem ritkán értékén felül becsülik.

A nyers tojás súlya héjástól 40-60, — átlag 53 gramm, miből 12 százalék a héjra, 88 százalék a tartalomra esik — ebből ismét 30 gramm a tojás fehérje, 16 gramm a sárgája. Egy tojásban annyi *fehérnye* van, mint 150-200 gramm tejben, *táplálóanyag* pedig általában — kereken kétannyi, mint a hasonló súlyú nyers, sovány marhahúsban, a hasonló súlyú tejnél pedig, kétannyinál is több. Különösen megközelíti a tojás a húsneműeket, de ezekkel szemben meg van az az előnye, hogy nem tartalmaz izgató kivonatanyagot, az állati anyagcsere bomlási termékeit s így a tojás a húsnak teljesen izgatásmentes pótlóanyaga.

A tojás sárgája táplálóbb mint a fehérje. Ha a tojás tápértéke — melegegységekben kifejezve — 70 kaloria, úgy ebből körülbelül 60 esik a sárgájára és csak 10 a fehérjére, mert míg a sárgájában 3 gramm fehérnye és 5 gramm zsír van, addig a fehérje csak 3 gramm fehérnyét tartalmaz. A tojás sárgájának sárga festőanyaga még vastartalmu is és chemiailag rokon a vér Hämoglobinfestőanyagával. Miután a tojás sárgája vastartalomban gazdagabb, mint a hús, dús, természetes vasforrás gyanánt szolgálhat, nevezetesen gyermekek ételébe keverve. A tojás tápértéke azért oly nagy, mert a bélszatornában majdnem teljesen fölszívatik és kihasználatik, mégis tévedés amaz itt is — ott is hallható vélemény, hogy magában egy tojás elegendő volna az ember 24 órai táplálására. Ellenkezőleg, ha valaki csak tojással akarna élni s ha ez egyáltalában lehetséges volna, 18-20, mások szerint pedig éppen 43 tojást kellene naponta fogyasztania.

Ezelőtt különösen a nyers tojást tartották könnyen emészthetőnek s szinte félték a keményre főtt tojástól. Ami már most a keményre főtt tojás annyit hangoztatott nehezen emészthetőségét illeti, mindenesetre nehéz ételnek tekinthetjük. ha nem nagyon apróra megrágva, vagdalva vagy szétmorzsolva fogyasztják. És pedig tisztán mechanikai okból, mert a gyomor nedv nem tudja a nagyobb, kemény darabokat gyorsan és tökéletesen átjární, ezek ennél fogva tovább hevernek a gyomorban s az ideges, gyenge gyomru embereket súlyosan megterhelik, „mintha kő volna a gyomrukban.” Ha ellenben a kemény tojást gondjal és alaposan megrágják és szétdarabolják, igazán nincs mitől tartani, sőt akkor a keményre főtt tojás könnyebb emészthető, mint a nyers- vagy hígtojás. Nem szabad ugyanis azt képzelnünk, hogy a nyers- vagy hígtojást változatlanul és közvetlenül fölszívja a bélszatorna, ellenkezőleg: előbb meg kell alvadnia a gyomorban, mimellett a folyékony, a tojásban oldódott fehérnye, épp úgy mint a tej sajtanyaga, kis csomókban, darabokban válik ki s csak ekkor kezdődhetik a tulajdonképpeni emészthetési folyamat, amennyiben a megalvadott fehérnyét a gyomor nedv újból feloldja. Ha azonban a tojást élvezése előtt

Szőlők rigolozását gőzekével

70-80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

jól megfőztük, úgy hogy az már megalvadva kerül a gyomorba, megkiméljük a gyomrot attól, hogy az emésztési folyamathoz okvetlenül szükséges előző megalvasztást ott el kelljen végeznie. Mit a gyomornak kellene különben végeznie, megtette helyette már a tűz, időt nyerünk s így az emésztési folyamat hamarabb befejeződhetik.

Dr. Cr.

EGYLETI ELET.

Fölvívás Kolozsvármegye gazdaközönségéhez!

Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának elnöksége a következő fölvívást intézi Kolozsvármegye gazdaközönségéhez, lelkészeihez, tanítóihoz és jegyzőihöz:

»Folyó évi május hó 25-én tartott első közgyűlésén az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsvármegyei szakosztálya megalakult és az idemellékelt szervezeti szabályokat állapította meg.

Mint-ezen szabályokból is látható, ezen szakosztály céljával azt tűzte ki, hogy Kolozsvármegye eddig kellő istápolásban nem részesült és hátramaradt mezőgazdaságát előbbre vigye és a mezőgazdasággal foglalkozó egész népesség jobbléte érdekében működjen. Azt hisszük, szakosztályunk szervezete olyan, hogy közérdekű céljának meg tud majd felelni, annál is inkább, mert a május 31-én tartott vármegyei közgyűlés a megyei gazdasági bizottság teendőinek elvégzését is ráruházta.

De a szakosztály szervezete még a közigazgatás támogatása mellett is csak üres keret maradna, ha maguk az érdekelt gazdák és a gazdáknak hivatott vezetői nem töltenék meg azt tartalommal; ha érdeklődésükkel, rokonszenvükkel, tudásukkal és tapasztalataikkal nem fordulnának ezen szakosztály felé, ha részvételükkel, munkájukkal nem segítenék azt nemes céljának elérésében. Ám meg vagyunk győződve róla, hogy ebben az érdeklődésben és ebben a rendkívül becses támogatásban lesz részünk, hogy szakosztályunk tartalmas, hasznos és nemes működését méltányolni és elősegíteni fogják azok, akik arra hivatottak önmaguk és a társadalom iránt érzett kötelességüknél fogva.

Mint szervezeti szabályainkból látható, az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya-

nak tagja — évdijas és alapító tagja — lehet az is, aki külön ezen szakosztályba tagul belép, de tagjai az E. G. E. Kolozsvármegyeében lakó tagjai is külön belépés nélkül. Fölkérjük tehát gazdaközönségünk azon tagjait, kik az E. G. E.-nek nem tagjai, hogy a szakosztályba való belépésükkel is sziveskedjenek tanújelét adni a szakosztály iránt való érdeklődésüknek. De tekintet nélkül arra, hogy belép-e és akkor is, ha tagnak nem lép be a szakosztályba tekintet nélkül arra, hogy ezáltal anyagi támogatásban részesíti-e azt: *kérésünk súlypontja azon van, hogy szellemi és erkölcsi támogatásban méltóztassék szakosztályunkat részesíteni.* Kérésünk első sorban odairányul, hogy tessék szakosztályunk működését érdeklődéssel és bizalommal tekinteni;

az ottani gazdaközönség viszonyainak megösmertetésével működésünkhöz az alapot megadni;

az ottani gazdaközönség minden kívánságát, minden baját, minden sérelmét velünk közölni, még akkor is, ha azoknak teljesítése, vagy gyógyítása nehéznek látszik is és

működésünket tettekkel, munkával, tanácsaival és véleményadással minél hasznosabbá és eredményesebbé tenni.

A közigazgatási és a társadalmi viszonyok odafejlődtek, hogy az egyesek csak szervezkedéssel képesek érdekeiknek érvényt szerezni és hogy a szegényebb, gyengébb néprétegek istápolása minden jóérzésű embernek lelkiismereti kötelessége. Az emberiség is, a magyar társadalom is sokat haladt az utóbbi időkben saját érdekeinek és társadalmi kötelességeinek fölismerése felé: azhiszszük, hogy Kolozsvármegyre nézve is elérkezett már ezen haladás ideje és meg vagyunk győződve, hogy ezen hitünk valósággá fog válni azzal a munkával, melyet az összes érdekeltek bevonásával, közös erővel akarunk megindítani és végezni és a mely munkában az összes érdekeltek nagyra becsült támogatására is számítunk.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD**

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

— **Királyi elismerés.** A király *Deininger* Imre kir. tan., jószágigazgatónak, és *Sierbán* János jószágigazgatónak, valamint ifj. *Ivány* Béla földmívelésügyi miniszteri segédtitkárnak a múlt évi szárazság és egyéb elemi károk ellensúlyozása céljából a földmívelésügyi miniszterium kebelében szervezett állami segélyakció teendőinek ellátása körül teljesített kiváló szolgálataikért legfelső elismerését fejezte ki.

— **Időjelzés.** Junius hó végével a sok csomópont e nyári hónapot, mint azt jeleztem, hűvös felhős, helyenkint csapadékossá tette, a midőn a meleg nyári idő éppen nem érvényesült s így a nyári meleg idő beállta inkább csak a jövő hónapra marad, annál is inkább mivel a 30-ki csomópont is hűvös jellegű a bolygók részéről. A Napon 22-én volt egy nagyobb kitörés, mely a zivataros, több helyen egész a felhőszakadásig menő bőséket nagyobb mérvben csökkentette s nem engedi, hogy a lehülés még nagyobb mérvű legyen. A megfigyelések szerint csak hirtelen keletkezett felhőzetből jött e két hónapban kiadó eső, tehát zivataros, vagy felhőszakadásos jellegű volt, a legtöbb csapadék. A lassan borult elterjedt felhőzetből alig tudott szemetelő esőnél több fejlődni, ami feltűnő jelenség s egész éven át tapasztalható. Julius havának csomópontjai már melegebb jellegűek a bolygók részéről is s ha a Napon nagyobb kitörések lesznek, úgy e hónapban a meleg nagy mérveket fog öltetni, csupán közép táján túl a 19-ki csomópont katáskörében remélhető lehülés esetleg szél vagy esővel. Zivataros esők helyenkint várhatók 9-16 között, de egészben inkább a száraz meleg időjárás érvényesülésére van kilátásunk, úgy hogy a nyár uralmát átveheti e hónapban. Julius hó csomópontjai: 2-3-4-9-10-11-16-19-23-24-27-re esnek s legtöbbszörre száraz, meleg jellegűek, hol veszedelmes zivatarokat a 10-iki csomópont hatásköre hozhat.

Meteor.
— **Szőlészeti tanulmányut és értekezlet Erdélyben.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete *Zselénski* Róbert gróf elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen *Drucker* Jenő dr. igazgató előterjesztései alapján első sorban a tátrai borkiállítás ügyével foglalkoztak, majd elhatározták, hogy az idén a szőlészeti és borászat aktuális ügyeinek megvitatására Tatra-Füreden, Szekszárdon, továbbá az *erdélyi részek három, később megállapítandó helyén rendez értekezleteket* az egyesület. Az erdélyi értekezletek annak a tanulmányutnak keretében lesznek, amelyet a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete szeptember hó folyamán rendez. A folyó esztendei munkásság programjának kiegészítő része a szüret alkalmával tervezett szőlészeti és pincegazdasági gép- és eszközverseny, amelyen körülbelül 10 év óta nem volt

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőny-cím: „Agraria” Budapest.

Tiszta acélanganyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjük árjegyzéket mivel ez az összes talajmívelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

az országban. A verseny ezuttal szüreti gépekre és eszközökre fog kiterjedni s részt vehet azon minden hazai és külföldi gépgyáros.

— **Szarvasmarha-növendékállat díjazások.** A Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület a magyar fajta szarvasmarhatenyésztés fejlesztése céljából szeptember havában üsződíjazásokat rendez Magyar-Láposon, Désen, Bethlenben és Nagyilondán.

— **Magyar komló értékesítése.** Az „O. M. G. E.” immár negyedik éve vállalkozik arra, hogy hazai termésű komlónkat a hirneves saazi piacon adhasák el természetünk. E vállalkozás ezideig sikerrel járt, amennyiben magyar védjegyes zsákjainkban forgalomba hozott komlónk nagy kellendőségnek örvend; elértük kivitelünkkel azt, hogy a külföldi komlópiacokat látogató vásárló közönség tudomást szerezve a vállalkozás révén a magyar komló jó minőségéről, most már magánál a természetnél a helyszínén is szívesen összevásárolja a termést. Azelőtt azt gondolták, hogy csak a külföldi piacokat megjárta, csekély külföldi komló társaságában visszakerült magyar komlóból készíthető jó sör, ma már e tévhit kezd megdőlni. Ha neves külföldi söröződek egészen jól tudják komlónkat gyártmányaikhoz használni, akkor lassacskán a mi közönségünk és gyárosaink is be fogják látni, hogy a magyar komló segítségével is készíthető oly finom sör, amely izlésünknek teljesen megfelel. Az OMGE. igazgatója most, mivel a korai komlók szedése közeleg, felkéri a komlótermesztőket, forduljanak mielőbb a OMGE.-hez, hogy a közelebbi felvilágosításokat a közvetítésre vonatkozólag megadhassa. Az O. M. G. E. közvetítésével Saazban eladott komlónál minden 50 kilogramm netto súly után 4 korona jutalékot kap a saazi kereskedő, ezenfelül a termesztő szerzi be, de csakis az egyesületnél a zsákokat, s fizeti a vasuti, vagy postai szállítás költségeit. A raktári biztosítási és egyéb költségeket az „OMGE” sajátjából fedezi.

— **A cigányügy rendezése.** Az O. M. G. E. június 23 án tartott igazgató-választmányi ülésén a következő határozatot hozta, mely két ségtelenül közlelő fogja érdekelni az ország gazdaközönségét, mert hiszen talán ennek okozza a cigánykóborlás a legtöbb kárt.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elerkezettnek látja az időt arra, hogy a vándorcigányügy az országban rendeztesse.

Elhatározza, hogy a mielőbbi való rendezés céljából a kormányhoz felirattal fordul, a gazdasági egyesületek és saját lapja útján pedig mozgalmat indít oly irányban, hogy a cigányügy jelenlegi állását és a közigazdaságra, a közvagyonosodásra és közbiztonságra való káros befolyását mindenki megismerje, a rendezés sürgős és rendkívül szükséges voltát belássa és ennek érdekében befolyását a községek, városok és törvényhatóságoknál oly módon érvényesítse, hogy az állami bizottság megmozduljon és a cigánykérdés megoldását a hivatott hatalmi tényezőknél erősen szorgalmazza.

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület a cigányügy rendezése érdekében szükségesnek tartja, hogy

a) a kóbor cigányok gyermekei hét éves korukban elhagyottaknak nyilvánítottassanak és nevelésükről az állam gondoskodjék; hogy

b) a cigányok kóborlása betiltassék és szigorúan büntetessék és a kóborlásba visszacsúzó cigánytól a lótarthatás is megvonassék, házálási és vándoripari igazolványokat egyáltalában ne kaphassanak; hogy

c) minden kóborló cigány illetősége megállapíttassék s letelepülésre kényszerítettessék. A kiknek illetősége ki nem mutatható, a hatóság hivatalosan állapítsa azt meg oly módon, hogy illetőségi hely az a község legyen, ahol az illető cigány legtovább tartózkodott. Hogy a miatt a községek kiadás ne terhelje, az ily kényszer illetőségből származó költségeket vállalja az állam magára

d) A külföldi illetőségű kóbor cigányok kéréseket illetően kitoloncoltassanak és a jövőben be ne bocsátassanak;

e) A kóbor cigányok ügye országosan központossítsassék, azaz ezen ügyek kezelése és nyilvántartása egy központi hatóságra bízassék.

f) Ezen intézkedések szükségességére hívassék fel a kormány, törvényhótságot és a Szövetség tagjai figyelme.

— **A hársfavirág értékesítése.** A hársfavirág használata gyógynövény gyanánt mindinkább terjed, úgy, hogy évről-évre nagyobb kelendősége van. Hasznót jelent ez a körülmény elsősorban a gazdának, kinek a gyűjtéssel járó csekély munka révén szép hasznót biztosít ez az eddig majdnem teljesen értéktelen virág. Felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét arra, hogy *Detsinyi Frigyes* budapesti gyógynövénykereskedő (Budapest, V., Marokói-u. 2.) bármely mennyiségű hársfavirágot átvész és azt megfelelő árral díjazza. A gyűjtésre vonatkozólag nevezett kereskedő készséggel ad gyakorlati utasításokat és így a virág szedése semmiféle nehézséget nem fog okozni.

— **Az agrárbank szőlőszeti kormánybiztos.** A m. kir. pénzügyminiszter a phylloxera által elpusztított szőlők felújításának előmozdításáról szóló 1896. évi V. törvényzcikk 6. szakasza alapján a magyar agrár- és járadékbank részvénytársaságnál kormánybiztosi minőségben működött Lukács Sándor m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsost ezen állása alól felmentette és helyébe Pongrácz Vincze báró pénzügyminiszteri osztálytanácsost nevezte ki.

— **Kender- és lentermesztési szakintézet.** Az utóbbi időben megindult magyaránú mozgalom, melynek célja a kender- és lentermesztés fejlesztése, ma már eredményesnek mutatkozik. Dél-Magyarországnak mintegy 30 községében sikerült a termesztési érdekeltséget szervezni, amely előfeltétele a kenderkészítő-gyárak felállításának. Ezeknek a gyáraknak mintegy kiegészítő részét fogja képezni a *Szegedre* tervezett országos kender- és lentermesztési szakintézet. Az intézetet a kormány állítja fel s előreláthatólag még ez évben átadják rendeltetésének.

— **A katonák gazdasági oktatása** Franciaországban kezdik komolyan venni a jelszót: „Vissza a földhöz!” Belátták már, hogy az ipar felé tóduló népeiséget csak úgy lehet a földhöz kötni, ha emeljük a kisközgazdasági műveltségét. Arra törekszenek tehát, hogy a katonasorban álló legényekkel is megszeretessék a mezőgazdaságot. A francia huszár- és gyalogos-ezredeknél már évek óta tanítják a szőlőoltást és a szőlőfelújítás mesterségét. Ha ebbe jól begyakorolták magukat, oklevelet kapnak. A katonák oktatásánál foglalkoznak a műtrágyák okszerű használata, a tejszövetkezetek, a kölcsönösségen alapuló fogyasztási, állatbiztosító és hitelszövetkezetek és a szövetkezeti szervezkedés minden fajtájának kérdéseivel. Ekép a katonák lelkebe öntik a szövetkezés iránti hajlamot és a szociális téren való munkálkodásra buzdítják őket. Nálunk erre még gondolni sem lehet.

— **Magyarország legkedveltebb és legelterjedtebb lapja** ma kétségtelenül a *Pesti Hírlap*. Nagy elterjedtsége folytán a hirdető közönség is legtöbb kasznát veszi, amit bizonyít hirdetéseinek, köztük a az apró hirdetéseknek rendkívüli mérvben való föl-szaporodása. Szinte fölösleges is hát felhívni ily lapra t. olvasóközönségünk figyelmét. Inkább csak azért tesszük, mert a szerkesztőség a félévi forduló alkalmából a jövő negyedre a nagyon kedvelt amerikai bűnügyi regények mellett *érdekes eredeti regényt* is helyez kilátásba; meg hogy figyelmeztessük arra a körülményre, hogy aki — habár havonként is — *juliusától kezdve félévig* egőfolytában nem tartja a lapot, elesik a *Pesti Hírlap közismert és közkedvelt karácsonyi ajándékától: a Pesti Hírlap nagy képes naptárától*, mely évről-évre gazdagabb tartalommal és szebb kiállításban jelenik meg. Ha még megemlítjük, hogy a lap nagyszámú rendes rovatait a közhasznú *Kertészet* rovattal gazdagította, már csak az marad hátra, hogy t. olvasóink figyelmébe és pártolásába ajánljuk e kitűnő napilapot a félévi letétele alkalmából. A *Pesti Hírlap* ára egy óra 2 kor. 40 fillér, 2 óra 4 kor. 80 fillér, negyedévre 7 kor., félévre 18 korona.

— **Basalt festék, hidegvízfesték, homlokzatok és belső mázólatok részére.** Mikrosol házigomba, nyálka- penészgomba kiirtására és képződése ellen. Már régen mutatkozik egy könnyen kezelhető és hatásos hidegvízfesték szükségessége homlokzatok és belsőszékek mázólatára, minthogy a használatban levő agyag és mészfestékek a falnak sehogyssem felelnek meg és az olajfesték pedig drága. Ezen kellemetlen helyzetben segít a Basalt festék, mely már közönséges víz hozzáadásával használhatóvá válik. Teljesen vízálló, mosható, mázólat nem repedezik és nem motyósodik, amellétt tűzbiztos, ami fát, nyálka- penészgombát, székely- előny. Minthogy a Basalt festék alig drágább mint a használatban levő agyag és mészfestékek, amellétt azonban az olajfesték öszve-

tulajdonságait magában foglalja, ezen gyártmánynak a mezőgazdaság terén bizonyára nagy jövője van, annál is inkább, minthogy a mázólatához való elkészítése a képzhető legegyszerűbb. Az erjedési iparban olyan kellemetlen és káros hatású nyálka- és házigomba, továbbá falmész stb. képződése és azok kiirtására, legjobb szernek bizonyult a Mikrosol, mely az évek során át a legjobb hírnevet vívta ki magának. Eltekintve a Mikrosol rendkívüli hatásától, mint desinifikáló szer, egyszerű alkalmazása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy erjedési helyiségekben, pinceraktárakban, lakásokban, tejszodásokban, égetőkben, Mikrosol a legelterjedtebb szer. Mikrosolnak semmiféle kellemetlen szaga avagy íze nincsen, mint más gyártmányoknak, miért is bárhol nyugodtan alkalmazható, anélkül hogy ember vagy állatban kárt tenne. Bővebb felvilágosítással az egyedüli gyárosok Lutz Ede és Társa, Budapest, VII., Órnagy-utca 4. szívesen szolgálnak. 1568. II.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETR MELLETT:

Felölés szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

2¹/₂, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő

kitűnő karban levő Shuttleworth és egyéb gyártmányu 1558

— **gőzgarnitúrák** —

jutányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárában Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

AZ
„VDRIAI”
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

Szekula Akos

vezérfelügyelő.

(1003.)

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzáam forduló felelnek a lehetőségig gyors és költséget kimelő eljárásal szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai végelesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynöknek”, — amelyek ilynemű jelzalogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi ordó-faanyag és bányáügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetően, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1351.

— Erdély kávé forrása a Fiumei Kávé-behozatali Társaság fióktelepénél, Mátyáskirály-tér 12. (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fajú kávék mesés olcsó árban szereshetők be. Vidékre 5 kgos megrendeléseket bérmentve és vámmentesen fogantositunk. Telefon! 1436.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque száma: 15603. Cheque száma: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokir.

VÁLTÓ.

kölcönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatisztaknak,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzséplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészyári berendezéseket, Szecskavágókat, Répavágókat, Darálókat stb. Morzsológát.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés, gépek és eszközök, fejtelepek, czukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése, Műtrágya, erőtakarományok, Dermelasse, zsák, ponyva stb. stb.

1461

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt (Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereménykötvények

Eladó

200 drb. prima 1 1/2 éves hizott racka ürü azonnali vagy későbbi átvételre.

Bővebb felvilágosítást nyújt Györffy Gyula Alsó-Farkadin. u. p. Hátszeg.

1580

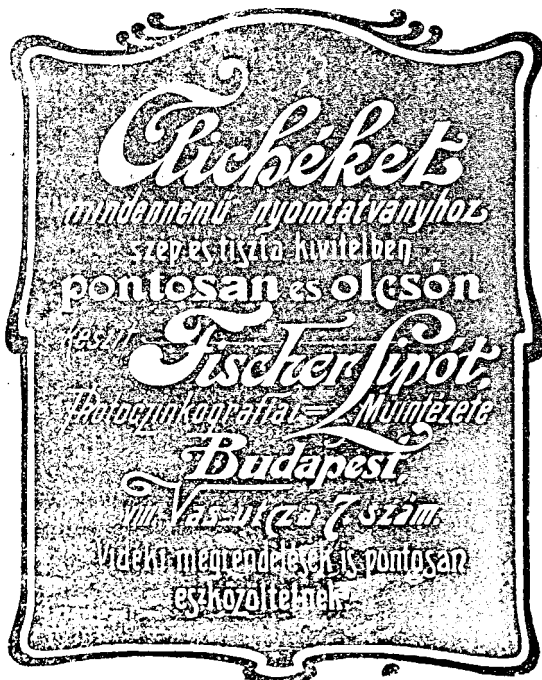
A címre tessék vigyázni! 1479

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

Önálló gazdatiszti állást keres, igen szerény feltételek mellett, a gazdaság minden ágában jártas és tapasztalt, gazdasági és állatorvosi akadémiát végzett gazdász, ki a magyar, német és román nyelvet bírja. Címe Fleischer J. Nagyszeben, Fegyver-(Quer)-utca 25. sz. 1582

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
Összesen:		2.333.676.11 K.

1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " "	59.732.36 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.433.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Irodalmi jelentés! Megjelent **KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA** Könyv-, mű- és zeneműnyomtatás- és kereskedésében

az 1905. évre szóló

Hasznos Könyvnaptár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felölel a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnaptárban előforduló műveket csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybetsű díjtalanul és bérmentve küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmú könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket.

Cégünk, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálani, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módozatok, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék kérni az 1905. évi Hasznos Könyvnaptárt díjtalanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa

• Könyv-, mű- és zenemű-
nyomtatás- és kiadóvállalat
Budapest, Ujvilág-utca 16.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **superfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu superfoszfátok és chilisáltrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalatnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

BÜKKFA-SZÉN

waggonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért
Retteggi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehát a legol-
csóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltsé-
gen számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni. Szállítunk
szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön
zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda”
kiadóhivatala is. 1423

Erdélyi képviselet.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
nőknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Teljes 100-as árfolyam.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Személyszállító vonatok indulási ideje 1905. május 1-től.

A vonatok indulási ideje középeurópai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.

1577

Budapest felé:

515 sz. gyors v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. Tr. sz. sz.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
523	1259	713	130	605	1110

Kolozsvárról indul:

Dés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
732	532

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	512 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	516 sz. vegy. v.
611	830	532	854	1051

Brassóból indul:

Predeal felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.	582 sz. vegy. v.
355	650	219	1135

Budapest felé:

507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.	601 sz. gyors v.
532	245	807	245	1026

K.-Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
515	250	845

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7717 sz. vegy. v.	7715 sz. vegy. v.
835	300	933

Tövisről indul:

Maros-Ludasról ind.

Brassó felé:

Kolozsvár felé:

Arad felé:

Besztercze felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	604 sz. gyors v.
1220	837	128	1154

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
1243	338	157	812	900

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
355	200	333	855	816

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.
345	906

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
228	443	1120	710

Nagy-szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.	7313 sz. vegy. v.
731	1258	445	1120	300

Brassóból indul:

Sepsi-Szent-György felé:

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
515	250	845

Segesvárról indul:

Sz.-Udvarhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
310	1034

A 7303. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. — A 7164. sz. vonat csak hétfőn és csütörtökön szem. száll. közlekedik.

Maros-Vásárhelyről indul:

S.-Szt.-Györgyről

Nagy-Szebenből

Kocsárd felé:

Szász-Régen felé

Brassó felé:

Csík-Szereda felé:

Fogarás felé:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
520	1225	538	935

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
506	1042	545

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7811 sz. vegy. v.
450	850	1230

7012 sz. vegy. v.	7002 sz. vegy. v.	7004 sz. vegy. v.
455	700	1041

0722 sz. vegy. v.	0724 sz. vegy. v.
420	200

Url Rezső Sertéseket

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII. Bérkocsis-utca 12.

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít. 1534.

Fischer és Társa — Faiskolák —

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege

és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gleditsziák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber Gömbakác, Szamóca, Ribiszke (vörös szőlő),

Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olesó árak.

Szakszerű csomagolás. 1352.

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinczejéből

Telefon 511.

Kolozsvár.

Telefon 511.

Vezérképviselője: A Münchener Pschor és a Pilsener I., Rézvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep söröződének.

Udvari Szállítója:

Ő Felsége a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsége a német császárnak és porosz királynak. 1498

A legjobb minőségű juta- és len-

ZSÁK,

vizhatlan kazal-, gép- és szekér-

PONYVA

bármily méretben a legolcsóbb gyári árban kapható 1451

FISCHER J.

ponyva- és zsákárúházában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

a hordás és cséplés idejére mérsékelt kölcsön-díj mellett. — Sodrott szőlőkötöző-fonalak, sokkal jobb a raffiánál.

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legkedvezőbb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhő-cséplők, tisztító-rosták, koroklyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, derálók, őrlőmalmok, egytemes ecézl-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
BUDAPEST, VI. Váci-körút 59. 1449

Szállít: Magánjárókat, Locomobilokat, teljes Gőz-cséplőkészleteket, Gőzekekészleteket, „MILWAUKEE” Fűkaszállógépeket, Arató- és Kévekötoőgepeket, legújabb szerkezetű „Rákóczi Drill” vetőgépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szolid és tartós kivitelben. Árjegyzékkel és Árjánlattal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

Cséplőgéptulajdonosok!

A belügyminiszteri 73595-1903. sz. rendelettel előírt

mentőszekrények

gőzgépekhez

erős vasból

teljesen felszerelve

38 koronáért

Járgánygépekhez pléhdobozban 6.50 koronáért beszerozhetők a

„Magyar orvosi műszertárban”
orvosi műszerek, kötszerek és sérvkötők gyára
Budapest, VII., Koreposi-út 32. szám.
Pótláshoz szükséges egyes szerek jutányos árrért szállítanak. 1525

Gyakornoki állás

Szilágymegyében egy nagyobb uradalomban
julius elsejére
gyakornoki állás lesz üresedésbe.

Pályázóktól megkivántatik a józan élet, szépírás, számvitelbe jártaság.

Pályázataikat küldjék az uradalmi intéző címére:
1586.

Sarmaság.

Nagy-Küküllő vármegyében vasuti állomás és államút közelében fekvő,
kitünő lak- és gazdasági épületekkel, malmokkal felszerelt elsőminőségű tagosított hirtok nagy erdei legelőkkel a jövő év ápril havától kezdőleg 1585

10 évre bérbe adandó.

Bővehet a kiadóhivatal.

Alapított 1864-ben. Alapított 1864-ben.

Évenként gyártunk cs. és kir. szabadalmazott
biztonsági átfedőcserepeinkből 50 milliót.

Egyedüli legrégebb, legnagyobb és legjobb telep e szak-
mában Ausztria-Magyarországon a

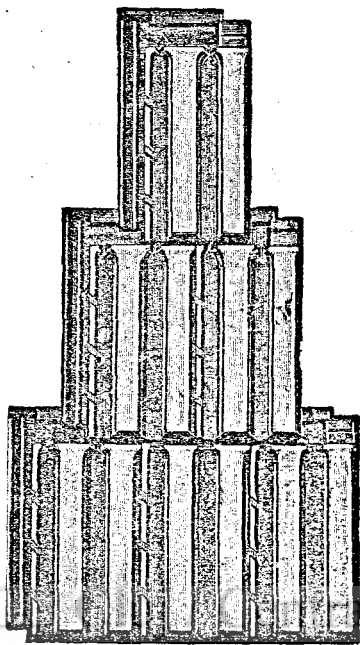
BOHN-féle TÉGLAGYÁR

LUGOSON.

Gyárak Magyarország több városában

Gyártmányok:

BOHN-féle szabadalmazott
biztonsági átfedőcserepek
272. sz. Legolcsóbb, leg-
jobb és legszebb tetőcse-
rep, leghizelgőbb referen-
ciák. Üvegtáblák, gerinc-
cserepek stb.

Tessék ajánlatot kérni.

BOHN M. ÉS TÁRSAI
LUGOS.

1581

BAZALTFESTÉK

a legtökéletesebb és legegyszerűbb hidegvizfesték homlokzatok
és helmázolások részére. — Viharálló, mosható, tűzbiztos. —

MIKROSOL

a legjobb és leghathatósabb szer fagomba, falmállás, nyálka
és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos
levegő ellen. — Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak

az egyedüli gyárosai

Lutz Ede és Társa, festékgár

BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

1568. II.

Legteljesebb Magyar Levelező.

Levélminták, beadványok, folyamodványok, kérvények, családi, keres-
kedelmi és más levelek helyes szerkesztésére.

Szerkesztette: **KNORR ALAJOS** ny. kir. táblabíró.

Harmadik javított és bővített kiadás.

Ára füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fill.

ÖNÜGYVÉD vagyis gyakorlati útmutatás jogügyletek
elintézésére, okiratok a beadványok szer-
kesztésére, a legújabb törvények alapján, 378 irománpéldával fel-
világosítva bírák, ügyvédek, jegyzők és felek használatára, írta:

KNORR ALAJOS

köz- és váltóügyvéd, III. oszt. vaskoronarend lovagja, ny. kir.
ítélőtáblai bíró. 1450. II.

Hatodik egészen átdolgozott kiadás.

VI. egészen átdolgozott kiadás, a legújabbban szentesített törvények-
hez alkalmazva. Ára füzve 10 kor., bekötve 12 kor.

Ifj. **NAGEL OTTÓ** könyvkiadóhivatalában Budapest,
VIII., Múzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában)

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, deta-
cheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum mótoro-
kat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntetve. 1485

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálok. 1018.

Hiánytpótló munka.

A magyar könyvtermelés diadala!!

Páratlanul álló diszes kiállítású, képekkel gazdagon tarkított, érdekesen megírt munka jelent meg a nagyközönség számára:

A Világ Történelme

SZERKESZTI
ENDREI ZALÁN.

Ezt a munkát kiváló művészi értékű, nagy mesterek festményei után készült színes műmellékek díszítik. A munkában magában 1200 több szép értékes, érdekes kép van.

A szép, pazar pompájú műmellékeken, a gyönyörködtető képekhez teljesen megfelelő érdekes előadású a szöveg, amely oly könnyedén, oly szorakoztatóan adja elő a világ történelmét, hogy az olvasónak nemcsak gyönyörűsége telik benne, de szellemi pihenésül is szolgál. A munka nem száraz tudományos könyv.

Mindenki, aki a történelem iránt érdeklődik, ennek a munkának a megismerése után azt fogja mondani: Ez az, amit régen keresek, ez az amire szükségünk van.

Hogyan győződhetünk meg ennek igazságáról?

Kérjünk mutatványszámot, melyet a kiadóhivatal ingyen küld meg.

1464. I.

Mi a munka ára?

Füzetenként 40 fill. (20 kr.), előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évenként (13 füzetért) 5 kor. 20 fill. (2 frt 60).

Minő kedvezményben részesül, aki előfizet?

Ingyen kap a munka 3 kötetéhez páratlanul álló, diszes iparművészeti becsü bekötési táblát. A tábla értéke 20 korona. Ezt csakis az előfizetők kapják. Amikor a munka készen lesz, ára tetemesen drágább lesz, mint most füzetenként vásárolva, vagy előfizetés útján.

Hogy rendelhetjük meg legkényelmesebben a munkát?

Levágjuk az alábbi szelvényt, egy levelezőlapra ragasztjuk és a levelezőlapra a következő címet írjuk:

A Világ Történelme t. kiadóhivatalának

Budapest,
VII. Erzsébet-körut 38.

A „Világ Történelme“ Kiadóhivatalának

Budapest, VII., Erzsébet-Körut 38.

Alulírott ezennel megrendelem A Világ Történelme című füzetekben megjelenő, képes díszmunkát és kérem, hogy címemre a hetenként megjelenő füzeteket elküldjék, az $\frac{1}{4}$ évi előfizetést 5 K. 20 fill. (2 frt 60 kr.) utánvétellel az első füzet beküldésekor szedjék be; a további előfizetést negyedévenként pontosan előre fogom beküldeni. Jelen megrendelésemből kifolyó rendes előfizetésemért **kedvezményül** megkapom a munkához készült diszes bekötési táblákat és a füzetgyűjtő mappát **teljesen ingyen**.

aláírás.

Kérjük tisztán és olvashatóan kitölteni.

Megrendelő neve:

Állása:

Teljes cím (város, utca, megye, u. p.):

Levelezőlapon címünkre beküldendő.

Tessék levágni és levelezőlapra ragasztani.

!! Tessék mutatványszámot kérni !!